

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

Róm. 8:31

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő és kiadó:

D. Dr. RÉVÉSZ IMRE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZÁM. (PÜSPÖKI HIVATAL)

Megjelenik havonként kétszer, 1-én és 15-én
Előfizetési ára évi 20 forint

Egyházkerületi közgyűlést megnyitó beszéd

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

Legutóbbi közgyűlésünk óta igen súlyos veszteségek érték egyházunkat. Meghalt Kiss Ferenc, akit nem éppen azért kell gyászolnunk, mert egyházkerületünknek sokáig nagyérdemű lelkesítő főjegyzője és levéltárnoka volt, mint esperes és egyházkerületi tanácsbíró is hosszú időn át helyet foglalt közgyűlésünk alkotó tagjai közt; nem is azért, mert mint teológiai tanár két évtizeden át nevelt az egyház számára lelkészeket, hanem mindenekfelett azért, mert az emberszeretet munkájában fáklavívője volt egyházunknak. Az isteni Gondviselés iránt különös hálával kell megemlékeznünk arról, hogy szemünkkel láthattuk, mekkora csodát tud tenni az Úr egy gyarló emberbe késő vénségig megmaradó lobogó lelkesedés, szívós munkabírás és nem csökkenő bizakodás ajándékozásával. Kiss Ferenc emlékezete valóban ércnél maradandóbb lesz.

Elvesztettünk egy másik nagy öreg embert, Magoss Györgyöt, aki hosszú időn át volt egyházkerületünk tanácsbírája és mint Debrecen város polgármestere is sok érdemet szerzett Kollégiumunk szolgálatában. Elvesztettük továbbá Hegedűs Kálmánt, a feléledt Bihar-érmelléki egyházmegye sok reménnyel biztató ifjú esperesét; Tóth János és Karácson András egyházkerületi tanácsbíráinkat, az egyházmegyei képviselők közül Bokross Eleket és Újfalussy Lajost. Valamennyi fájó seb a szívünkön.

Egész magyarországi református egyházunkat is érték komoly személyi veszteségek. Egy püspökünk és két egyházkerületi főgondnokunk mondott le egyházi tisztségéről. Nagy fáknak kidőlése mindig riasztó hatású. Ám kivételesen felzaklatta az egyházi közvéleményt Zsinatunk és Konventünk lelkesítő elnökeinek távozása. Amit Ravasz László személyében bírnak, mérlegelni nem is lehet, ezen a helyen nem is kell. Ez a nagy érték változatlan marad számunkra cím és tisztség nélkül is. Ám amikor népünk, hazánk, egyházunk újból felerősítésére irányuló munkánk sikeréhez elsősorban szükséges a békés nyugalom és az ellentétek minden eszközzel kerülése, akkora változás, mint a magyar református egyház legfőbb lelkesítő tisztségében bekövetkező személycseré, érthetően nyugtalanságot kelt. Ravasz Lászlónak éppen elég oka volt a folytonos nagy munkába belefáradni és nekünk sokszoros okunk van inkább lemondani az ő nagyrabecsült munkájáról, mint az ő egészségéről.

A nyugtalanságot növelte, hogy a Zsinat lelkesítő elnökeinek visszavonulását a közvélemény a napi sajtó közleményei alapján is kapcsolatba hozta a zsinati tanácsnak a köztársasági kormány felé tett nyilatkozatával,

meg a Zsinatnak az egyház és állam közötti viszonyra, annak körében kivált az iskolák államosítására vonatkozó határozatával. Holott az előbbi a Zsinat mindkét elnökének előzetes hozzájárulásával történt, az utóbbinak elfogadását pedig bizonyára az is, aki már, vagy még nem volt a Zsinat tagja, a Zsinaton helyet foglalva éppenúgy szükségképpen taláta volna, mint az a száz és néhány választott tagja az egyháznak, akik az ismeretes pontozatokat elfogadták.

A magam részéről sohasem találtam szerencsésnek, ha az egyházunk egészének vagy részének képviselőit hivatott férfiak nagyon nyomtatékosan állást foglalnak az országos ügyek pártpolitikát is érintető kérdéseiben. Természetesen annál kevésbé tartom szerencsésnek azt a helyzetet, amelyben az egyház alkotmányos tényezője nyilatkozik ilyen kérdésekben. Ám ha a kérdést nyíltan és határozottan elénk szegeznek, semmiképp sem mondhatunk alapelveink megtagadása nélkül egyebet, mint amit a zsinati tanács mondott. Hogy ugyanis mi a Szentírás parancsa szerint minden felsőbbiséget tiszteletben tartunk, hogy az összesség hatalmát többre tartjuk egy ember hatalmánál és hogy a földi nyomorúság megszüntetésére, az igazságtalan egyenlőtlenégek kiküszöbölésére irányuló rendelkezéseket a keresztyénység szellemében állóknak látjuk. Nem hiszem, hogy aki minden politikai pártzemponttól teljesen elvonatkozva vizsgálja végig a zsinati tanács sokszor szóváltott nyilatkozatát, abban, különösen református magyar szemével nézve, kivetőt találja.

A zsinati határozat már több magunkbamélyedést kíván, mert nem csupán elveknak hangoztatása, hanem nevezetes és mélyreható változtatás elfogadása. Egyik felől a szabad egyház szabad államban elvének nálunk is megvalósítása, másik felől iskoláinknak, vagy legalább is azok túlnyomó részének elvesztése jár e határozat nyomában. Az előbbit hosszú idő óta mi magunk is gyakran kértük, habár többségünk az ellenkező, nyilván kényelmesebbnek talált úton igyekezett haladni, sőt talán most is az után óhajtozik. Lehetetlen nem gyönyörködnünk abban a tudatban, hogy Isten nekünk is megengedi tisztán az Ő segítségéből és a magunk erejéből tartani el az Ő földi országának reánk bízott részét. Ám gondolnunk kell arra is, hogy ez a berendezés legalább részben már öt év múlva kezdetét veszi. A nekünk engedett öt év alatt elő kell készítenünk híveinket és intézményeinket az új helyzethez, nehogy az előkészület hiánya miatt, tehát a magunk restségéért Isten földi országának munkája fennakadást szenvedjen. A másik, az iskolák államosítása, sem okozhatott meglepetést azok számára, akik a világ folyását nyitott szemmel

nézik, de azért az egyházra és tagjaira mégis felettebb fájdalom művelet.

Arról ezen a helyen nem kell szólni, mekkora áldozatot hozott minden keresztyén egyház, nem utolsó helyen a magyar református egyház az általános műveltség terjesztéséért, és a nép minden rétegét egyaránt kebelébe fogadó iskolák fenntartásával. Nem esoda, hiszen az iskola csakugyan az egyház veteményes kertje és református keresztyénekre nézve a vallás szabad gyakorolhatóságának jelentős eszköze. Méltó arra, hogy az egyház a maga testéhez tartozónak nevezze. Talán ha a régi igazságot, hogy a maga erején felül teljesíteni senkinek sem kell, meg, hogy meg kell vizsgálni, mit bír el a váll, az egyház szem előtt tartotta volna, most ez a nagy és valóban szinte tragikusnak látszó változás nem állna előttünk. Ám mi boldogoknak véltük magunkat abban, hogy az állam vállára támaszkodva erősnek képzelhessük magunkat. Szerveztük és tartottuk az iskolákat felében az állam pénzén, háromnegyedrészen az államiaktól nem különböző szellemű tanító személyzettel és egészen alá vetve magunkat az állam mindenféle, néha jó, de néha nem helyes irányításának és utasításainak. Abból a kedves álomból, hogy nekünk sok iskolánk van, csak most ocsúdunk fel, amikor e ferde helyzetnek következtét az állam a maga szempontja szerint levonja és amikor az édes álom árát a magunk vagyonszájainak is átengedésével kell törlesztenünk.

Az országos törvény, amelynek alapján iskoláinkat fenntartottuk és amelyre egyházi törvényünkben is hivatkozunk, az 1791-i 26. tcikk megmondja, hogy az országos közoktatásügyi szabályok a mi iskoláinkra nézve is érvényesek. Az országos törvényhozásnak tehát módja van, ha akarja, megakadályozni egyházi iskolák fenntartását olyan szabályok létesítésével, amelyeknek az egyház nem tehet eleget. Nem mondom, hogy ez szép vagy igazságos eljárás volna, de nem lehetetlen. Kiméletlenebbnek érezhető, de bizonyára őszintébb eljárás az, ami történt: az általános államosítás egyszerre törvénybe iktatása. Mindazáltal méltán mondja a zsinati határozat elnémíthatatlan mély fájdalomnak az egyházunkkal négy évszázad óta összeforrt iskoláinknak az egyház anyai kebeléről elbocsátását. Csekély vigasztalás, hogy néhány nagy iskolánk, közöttük debreceni Kollégiumunk, beleértve a leánytagozatát a debreceni egyházközség kezeléséből átvett Dóczy-intézetet, megmarad egyházi tulajdonban. E nagy kincseink értéke most már úgy növekszik, mint a Sybilla könyveie.

Az iskolák és a velük szerves kapcsolatban álló internátusok államosításával teménytelen mellékkérdés merül fel, amelyeknek miként megoldásáról folynak a tárgyalások. Sajnos, hogy egyes ügyekben a tárgyalások befejezése előtt mégis történtek az új rend véglegesítését célzó intézkedések, amelyek némelyike a mi megítélésünk szerint nem következnek az iskolák államosítását kimondó törvényből és nem felel meg az egyházunkkal létesített megállapodásnak. Reméljük, hogy türelemmel és jó akarattal a legfőbb intézkedés körében minden kellő megoldást talál.

Iskoláink túlnyomó nagy részének államivá tételével állami szolgálatba lép át tanáraink és tanítóink nagyon nagy hányada. Az iskoláktól megválás mellett külön fájdalom a velük való szoros kapcsolat megszakadása. Az iskoláinkban működött nevelők jelentős részt vettek egyházunk kormányzó hatóságaiiban is. Tanultságukon és sok tapasztalatukon nyugvó tanácsaikat nélkülözni fogjuk ezekben is. Másrészt remélnünk kell, hogy megszabadulva a szolgálati viszonyból minden kötelekben gyakran kipattanható keserőségektől, annál nagyobb buzgósággal és szeretettel fognak egyházunk

javára dolgozni, mint annak most már csak a Jézus Krisztus kötelekével odacsatolt tagjai.

Az állami és társadalmi rend átalakulása egyházunk földi életében is nagy változásokat hoz magával. Az új rend teljes kialakulásáig még az államok alkotmányának fejlődésére is befolyást gyakorolt egyházalkotmányunk körében is zavarba jöhetünk. Egyelőre mind kevesebben vannak egyháztagjaink között olyanok, akik a felsőbb önkormányzati testületeink világi tisztségeinek viselésével járó némi költséget és bizonyos munkaidőt az egyház javára áldozhatni magukat képeseknek tartják. Nem kis feladata az egyházi misszióknak a távozó régi helyébe kész és alkalmas új világi munkások nevelése.

Az iskoláktól megválás után sokszorosan nagy szükségünk van az egyházi élet bensőségessé tételére. Az állami és társadalmi rend átalakulása következtében az egyházunk földi életében nevezetes változások állanak be. Az egyik hatalmas eszköz elvesztése nélkülözhetetlenné teszi a többiek fokozottabb alkalmazását, hogy teljesíthessük Jézus Krisztus parancsolatját. Én az iskolák államosításánál nagyobb veszedelemnek látom egyházunk jövőjére azt, hogy nincs meg közöttünk a feltétlen bizalom, egyetértés és szeretet. Tapasztalat szerint nem csupán az egyház tagjai nem látják egymásban mindig a testvért, hanem sokszor még a pásztor és a gondozására bízottak közt is komoly ellenségeskedés vagy teljes hidegség áll fenn. Mi több: maguk a lelki vezetők sem tudnak mindenütt jó példát adni a békeségben és szeretetben. Magától értetődően bírálatot mindenkivel szemben szabad is, kell is gyakorolni, viszont a bírálatot mindenkinek alázatosan el kell viselnie. Ám mély fájdalmat kelt bennünk annak a látása, hogy a bíráló sokszor nem javítani, hanem ütni akar és a megbírált nem mindig a maga okulásán, hanem a visszaütés módján elmélkedik. Mondjuk meg őszintén, lelkészeink között még most, ezekben az ítéletes időkben is gyakori a torzsalkodás, a sátán elleni küzdelem helyett, vagy jobb esetben amellet, az egymás elleni küzdelem. Holott a mi Urunknak csak azok a tanítványai, akik egymást szeretik. Ha közöttük még az egyház hivatalosai sem tudják magukat Jézus igazi tanítványaiként megismertetni, akkor a mi egyházunk sorsa meg van pecsételve.

Mint egyházunk életében figyelemreméltó eseményeket meg kell említenem, hogy a határváltozások miatt szükségessé vált egyházmegyei átalakulások megtörténtek. A beregi és a bihar-érmelléki egyházmegyék megkezdtek működésüket. Továbbá a túlnagy békésbányai egyházmegyéből a csanád-csongrádi rész kivált, új egyházmegyévé alakult. Az egyházmegyék új vezetőseiket melegen üdvözljük és működésükre Isten áldását kérjük. Elkészült a debreceni egyházközség több egyházközséggé és külön egyházmegyévé alakulásáról szóló szabályrendelet is. E talán korszakot alkotó újtással mostani közgyűlésünk mint végső fokon jóváhagyásra jogosult foglalkozik.

A nehéz idők közt sem szabad kételkednünk abban, hogy aki a seregek Urának nevével küzd, nem válhat vesztesé. Az Írás tanítása szerint mindig örvendezve és szüntelenül imádkozva végezzük munkánkat. Adjunk hálát Istennek azért is, hogy ismét test szerint láthatjuk egymást; kivált azért, hogy egyházkerületünk lelki vezetője immár tizedik év óta végezheti súlyos és felelősségteljes munkáját, mindig növekvő mértékkel és sohasem csökkenő buzgósággal. Ezért is egyedül Istené a dicsőség.

Minden testvérünket melegen üdvözölve és munkánkra Isten segítségéért könyörögve, közgyűlésünket püspök úr nevében is megnyitottam jelentem ki.

Szentpéteri Kun Béla.

IRODALOM

Méliusz Juhász Péter: Krisztus közbenjárásáról szóló prédikációi újból megjelennek. A csinos könyvecske, amely először 1561-ben jelent meg Debrecenben, ma is nyereség és érdekesség a theologiai irodalomban. A kiadvány ára 5 Ft. Előjegyzési ára 4 Ft. Az előjegyzők portómentesen kapják meg, ha „Incze Gábor, Budapest 33,451” című és számú csekkre befizetik szept. 15-ig ezt az összeget.

Hegyaljai Kiss Géza: Békevilág. Mindennapi áhítat, alkalmi és temetői imák. Debrecen, 1947. 420 lap. Ára kötve 30 Ft, fűzve 22 Ft. 365 mindennapi és 100 alkalmi imát tartalmaz. Főbizományos Méliusz.

HALOTTAINK

Tegényi Balogh Miklós nagyvarsányi lelkipásztor, a felsőszabolcsi egyházmegye tanácsbírája, életének 65., lelkipásztorkodásának 40. évében meghalt. Temetése folyó hó 23-án volt Nagyvarsányban. Legyen áldott emlékezete.

HÍREK

Oklevéltérnytelenítés. Az Egyetemes Konvent elnöksége a következő lelkési okleveleket érvénytelenítette és a másolatok kiadására az engedélyt megadta: **Tóth András** hajdúhadházi segédlelkésznek Debrecenben, 1942 szeptember 18-án kelt I. lelkészkepesítő oklevelét; **Tárkány Szűcs József Mátyás** Hódmezővásárhelyen működő lelkész Debrecenben, 1934 február 7-én kiállított I. és Debrecenben 1936 szeptember 18-án kiállított II. lelkési oklevelét; **Takaró Géza** newyorki lelkipásztor Budapesten, 1906 december 12-én kiállított II. lelkési oklevelét; **Varga Ernő** bugyi-i lelkipásztor Budapesten, 1929 szeptember 12-én kiállított II. lelkési oklevelét.

D. Dr. Révész Imre püspök vezetésével egyhetes lelkési továbbképző konferencia volt. Július 22—29. napjain az egész Tiszántúlról, minden egyházmegyéből 47 lelkipásztor gyűlt egybe. Esperesek, idős és fiatal testvérek vegyesen, Szatmárból is, meg Csanádból is, Szolnok vármegyéből, meg Biharból is, városokból, meg kicsi falukból is. A konferencia célja az volt, hogy a lelkipásztorok egy héten keresztül: református hit-, szeretet- és imaközösségben legyenek együtt, hogy magukat a tudományos theológiában felfrissítsék és annak időszerű kérdései felől tájékozódjanak és hogy az egyház mostani helyzetéből adódó szolgálatokra magukat felkészítsék és végül, hogy a berekfürdői gyógyfürdőben lelkileg, testileg magukat jól érezvén pihenhessenek. A konferenciának igen kedves vendége volt Dr. Szentpéteri Kun Béla egyházkerületi főgondnok is, aki igen barátságos és testvéri beszélgetések által adott tájékoztatást igen sok nehéz kérdésben.

A konferencia az Újszövetségből a Zsidókhöz írott levél alapján tanulmányozta Isten Igéjét. Minden reggel két órán keresztül tusakodtunk az Igével, melynek útjain püspökünk, D. Dr. Révész Imre vezetett bennünket Ientől kapott kegyelmi ajándékai szerint. Az Ószövetségből Ámos próféta könyvét vettük elő esti csendességeink alkalmával és Pap Béla karcagi, Tamás Ferenc egyházkerületi missziói, Szabó Gábor püspöki titkár, Költő Gyula váncsodi, Molnár Gyula diakónusképzőintézeti igazgató lelkipásztortestvérek vezetésével, közösen kerestük a próféta által kinyilatkoztatott Isteni üzenetet.

Minden napra egy téma volt kitűzve a theologia tudományának kérdései közül, amelyről délelőtt és délután órákon keresztül beszélgettünk. A témákat időszerezésük szempontjából választottuk ki és így beszélgettünk Dr. Török István, egyetemi tanár vezetésével a az egyház prófétai tisztéről, Dr. Czeglédy Sándor, egyetemi tanár vezetésével az ige hirdetés időszerű kérdéseiről, D. Dr. Farkas Ignác, vallás tanár vezetésével a valláspedagógia az iskolában, Dr. Bartha Tibor, csaholci lelkipásztor vezetésével valláspedagógia a gyülekezetben, Dr. Makkai Sándor, egyetemi tanár vezetésével a gyülekezeti misszió — evangélizáció és Dr. Tóth Dezső, tiszakürti lelkipásztor vezetésével az egyház és az állam kérdéseiről. Az előadók a témát délelőtt megvilágították, délután a konferencia tagjai széleskörű megbeszélésekben megtárgyalták püspökünk vezetésével és az előadók útmutatása szerint. A közbeeső vasárnapon a berekfürdői tanyai templomban a gyülekezettel együtt vettek részt a lelkipásztorok az istentiszteleten, amikor úrvacsorát is vettek. Az ige hirdetést Gaál István esperes végezte, ágendázott D. Dr. Révész Imre püspök.

A konferencia házigazdái tisztelt a berekfürdői missziói otthonban Molnár Gyula, diakónusképzőintézeti igazgató irányításával a diakónustestvérek töltötték be olyan hűséggel és szeretettel, hogy a jelenlevő lelkipásztortestvérek azzal az elfelejthetetlen jó emlékekkel távoztak el, hogy Berekfürdőn Isten kegyelméből áldott missziói lehetőségeink vannak.

A konferencia végső tanulsága abban az együttműködésben nyilvánult meg, hogy: nagy szükség van az ilyen egyhetes lelkési konferenciákra, de hosszabb ideig tartó olyan lelkési továbbképzőket kell szerveznünk, ahol turnusokban jönnek be lelkipásztorok és az előadott témák alapján dolgozatokat is készítenek, amelyet aztán az arra hivatott vezetőkkel részletesen meg is beszélnek.

A debreceni református Kollégium diákjainak szupplikálása ügyében kiküldött előkészítő bizottság elkészítette a tervezetet, amely az egyházkerület minden önálló egyházközségét magában foglalja. Az egyházkerületi közgyűlés alkalmával tartott külön megbeszélésen megállapodás történt, hogy a szupplikálás október 10-én kezdődik az egész egyházkerületben. Addig is, amíg a részletes tervezetet a következő számunkban közzétesszük, szeretettel kérjük lelkipásztortestvéreinket, hogy már most kezdjék el a hívek előkészítését.

A debreceni Diakonisszaintézet testvérei számára egyhetes konferencia volt, melyet Nagy István, diakonisszaképzőintézeti igazgató vezetett. Az áldott testvéri konferencián Dr. Makkai Sándor, egyetemi tanár, konvinti missziói előadó, Dr. Szabó Mihály, táblabíró, Kiss Antal Jenő, konvinti missziói lelkész, Dr. Farkas Pál debreceni lelkipásztor és Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész szolgáltak.

A Református Kollégium gimnáziumában a javítóvizsgálatok szeptember 1-én (helybelieknek) és 2-án (vidékieknek) lesznek. A beírások szeptember 2—3—4. napjain tartanak. Beíráskor fizetendő: 35 Ft. Ünnepléses évnvnyító szeptember 6-án délelőtt 9 órakor a Nagytemplomban. Gyülekezés fél 9 órakor az iskola udvarán.

A békési egyházmegye alakuló ülését augusztus 12-én tartotta Szeghalmon. Ez alkalommal iktatta be az egyházmegye a most választott gondnokát: Nagy Miklóst. A közgyűlésen megjelent a püspök is, aki üdvözölte az új gondnokot.

Dr. Sárközy Lajost hívta meg egyhangúlag a Dobrossy Zoltán holttanúlvánításával megüresedett lelkipásztori állásra a vértesi egyházközség. Sárközy Lajost július 25-én Dr. Szász Imre esperes iktatta be.

Egyházzenei hangverseny Cégénydányádon. Nincs holt szezon a missziói munkában és nem szünetel a gyülekezetépítő tevékenység ott, ahol a lelkipásztort a Krisztus szerelme szorongatja. Mindig van vágyakozás, érdeklődés, sőt kimondott igény is népünkben a lelki táplálék iránt, csak legyenek, akik kielégítsék. Ezt igazolja a **Király István** lelkipásztor és a **Nőszövetség** által aug. 1-én Cégénydányádon rendezett templomi hangverseny, amelyet nemcsak a helyi gyülekezet, hanem a környékből egybegyűlt érdeklődők is hálásan és örömmel hallgattak végig. **Nagy István** debreceni diakonisszaintézeti igazgató-lelkész aktuális, építő ige hirdetése volt a középpont. Mély hatást tett a hallgatókra **Nagy Erzsébet** budapesti zeneművészeti főiskolai hallgató éneke, *íj. Nagy István* s.-lelkész hegedűszáma, *File József* budapesti karnagy orgonaszólója. *Jakab Tibor, Petermán Éva, Biró Katalin* szavaltán kívül éneknégyes volt még **Nagy Erzsébet, Nagy Lenke, Nagy István** és *File József* közreműködésével és a *szamosújlaki újjászületés* szolgált *íj. Nagy István* s.-lelkész vezetésével. Sokáig emlékezetes marad aszatmári Szamos-vidéken ez a hangverseny. Vajha mások is követnék e példát, igyekeznénk az ének és zene segítségével is ébresztgetni, építeni, Krisztushoz vezetni a lelkeket! (Jelenvolt.)

A dögei református egyház három újonnan hozatott harangjának felszentelési ünnepélye június 13-án volt. A hatalmas templomot zsúfolásig megtöltötte a gyülekezet úgy délelőtt, mint délután. Igét hirdetett Porzsolt Ferenc dombrádi lelkipásztor.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1882—1948. sz.

TÁRGY: Kollégium támogatása.

KÖRLEVÉL

az egyházközségekhez, presbitériumokhoz és lelkipásztor urakhoz.

A tiszántúli református egyházkerület 1948 augusztus hó 25. napján tartott közgyűlésében a Kollégium támogatása ügyében hozott határozatát az abban foglaltak tudomásulvétele és végrehajtása céljából az alábbiakban szövegesen közlöm:

„Egyházkerületi közgyűlésünk, amikor évszázadok óta fenntartott iskolái kikerültek gondozásából, Isten iránti hálával veszi tudomásul, hogy a debreceni Kollégium megmaradhatott egyházunk kezében. Ebben a tényben Isten amaz ujjmutatását ismeri fel, hogy ez ősi iskolában még további feladatokat tartogat számunkra Istenünk. Mindenekelőtt azt, hogy ezt a megmaradt egyetlen Kollégiumunkat az egész egyházkerület drága tulajdonának tekintsük, s gondozását az eddiginél is hatványozottabban feladatunkul ismerjük el.

Tekintettel arra, hogy a kormány intézkedése folytán a debreceni Kollégium fenntartása öt év múlva kezdődőleg a mainál egyre kisebb mértékű államszolgálat, 20 év múlva pedig teljesen az egyház önerejéből történhetik, addig is azonban a Kollégium megszegényedése miatt az eddiginél nagyobb mértékben

szorul az egyházkerület támogatására, felhívjuk a gyülekezeteket, hogy foglaljanak a debreceni Kollégium segélyezésének és hovatovább önálló fenntartásának kérdésével, s elmaradt iskolai terhek egy részét rendszeres évi támogatásként ajánlják fel az ősi Alma Mater anyagi létének megalapozására. Kollégiumunk csak akkor működhet zavartalanul, ha fenntartása nem csupán esetleges bevételekre támaszkodik, hanem a hívek mindenkor adakozó készségének igénybevételén kívül, ami az évente rendezendő szupplikálásban történik, az egyházközségek jelentős évi segéllyel biztosítják fenntartásának anyagi szükségleteit. Tekintettel pedig arra, hogy a Kollégiumnak már ez évben is feltétlenül szüksége van nagymértékű támogatásra, mert jelenlegi költségvetése igen nagy hiányt mutat fel, s a háborús károk helyrehozatala is immár elodázhatatlan, mert különben nem tudja végezni tanítási és nevelési munkáját, ezt az évi segélyt az egyházközségek a legközelebbi presbitéri gyűlésen szavazzák meg, az eredményt jelentsék az egyházkerületi gazdasági hivatalnak, s a megszavazott kollégiumi segélyt — lehetőséghez képest mielőbb — fizessék be a Kollégium pénztárába.

1921—1948. sz.

TÁRGY: Vallásoktatás.

KÖRLEVÉL

a kebelbeli lelképásztor urakhoz.

Egyházkerületi közgyűlésünknek a vallásoktatás tárgyában hozott határozatát tudomásulvétel és szigorú mihez-tartás céljából szószertint szövegben közlöm az alábbiakban:

„Egyházkerületi közgyűlésünk református iskoláink túlnyomó része államosítása és református vallásoktató tanítóink elvesztése után az új helyzetben megállapítja, hogy az eddiginél még fokozottabb mértékben érez felelősséget az iskolai nevelés iránt és az egyház köteletségének tartja, hogy az evangélium üzenetét és egyházunk hitvallásos szellemét közvetítse református iskolai növendékeinknek és nevelőinknek. Ennek érdekében elrendeli, hogy ott, ahol a 372—1943. sz. konventi szabályrendeletnek a vallásoktatási szakosztály megszervezésére vonatkozólag az egyház-megyéek még nem tettek eleget, ezt haladéktalanul szervezzék meg s ez a szakosztály legsürgősebb tisztének tartsa az egyház-megye sajátos helyzetéhez igazodóan a vallásoktatás megszervezésének és ellenőrzésének stratégiáját az új helyzetnek megfelelően kidolgozni és az egyházkerület vallásoktató bizottságának bemutatni.

2. Minden lelképásztor gyülekezetében vegye számon azokat a hivatásos pedagógusokat és arra alkalmas egyháztagokat, akik az államosított iskolákban a vallásoktatást, illetőleg a vallásos nevelés végzését — ha őket a presbitérium megbízza —, Jézus Krisztus iránt való szeretetből vállalni hajlandók s ezekkel rendszeresen bibliakörökön Isten igéje útmutatása mellett beszélje meg a legfontosabb és legidőszerűbb vallásos nevelési kérdéseket. A lelképásztorok gyűjtésük össze időnként a szülőket és őket a református vallásos gyermeknevelés gondjairól tájékoztassák és tanácsokkal lássák el.

3. Közgyűlésünk a békési egyház-megyének laikus egyháztagok tanfolyamozó vallásoktatóvá képzésére vonatkozó javaslatát véleménynyilvánítás és esetleges tervezetkészítés végett kiadja az egyházkerületi vallásoktatási szak-

osztálynak. Addig is, míg a javaslat értelmében terv készül, fölhívja közgyűlésünk az egyház-megyéket, hogy a v. o. szabályrendelet 46. § 6. pontjában előírt valláspedagógiai szemináriumokat lelképásztorok és vallásoktatásra vállalkozó pedagógusok számára sűrűsösen rendezzenek. Ezeket biblia- és kátéismereti, gyermeklélektani és valláspedagógiai, illetőleg módszertani előadásokat tartanak.

4. A felügyelet, illetőleg annak érdekében, hogy az egyház-megyei elnökség s egyben az egyház-megyei vallásoktató felügyelő, valamint az egyházkerületi előadó kello időben pontosan tájékozódjék még az iskolai év elején a vallásoktatás munkájával megbízottak személyéről és számáról, a közgyűlés felkéri az egyház-megyéek elnökségét, hogy minden iskolai év elején, legkésőbb október 1-ig vegyék számba, hogy hol, milyen képesítéssel és milyen iskolatípusban végeznek vallásoktatást és ezt jelentésük egy-összesítő kimutatásban a püspöki hivatalnak.

5. Közgyűlés utasítja az egyház-megyéek vezető funkcionáriusait, hogy kánonika vizitációk alkalmakor — most, hogy az általános iskolák általános tanügyi vizsgálatától tehermentesültek — különös gondot fordítsanak a gyülekezetekben folyó vallásos nevelés, illetőleg vallásoktatás ellenőrzésére.

6. Közgyűlésünk helyesli a vallásoktatás kérdéseinek egységes irányítása, vezetése és ellenőrzése érdekében egy, a konventi irodán alkalmazandó vallásoktató előadói állás megszervezését, a hitoktatás új helyzetünkben való megszervezésére és ellenőrzésére vonatkozó tervezet elkészítését közgyűlésünk az egyházkerületi v. o. szakosztályra bízva s egyben kifejezi ama óhaját, hogy a tervet összeegyeztetésére a konventi v. o. előadó a közeljövőben hívjon össze Budapestre egy vallásoktatási szakértekezletet, ahol a szakosztályok által kidolgozott fenti tervezeteket, valamint az újtípusú gimnázium vallásoktatási tantervét és az egyházi énektanítási tervezetet is megtárgyalni javasolja.

2060—1948. sz.

TÁRGY: Lelkészek állami értekezletre hívása.

KÖRLEVÉL

a kebelbeli lelképásztor urakhoz.

Lelkészeknek állami közigazgatási szervek által értekezletre hívása tárgyában az egyházkerületi közgyűlés 1948 augusztus 25-én a következő határozatot hozta:

„Egyházkerületi közgyűlésünk mindenekelőtt kijelenti, hogy egyházunk, miként a múltban, úgy a jelenben is, az Isten igéjének rendelése szerint a maga lelki módján és eszközeivel mindenkor kész a magyar kormányt és annak szerveit támogatni minden olyan törekvésükben, amely magyar népünk lelki és testi javát, különösen pedig a teljes szociális és gazdasági igazságosság megvalósítását szolgálja.

Egyebek mellett félreérthetetlenül kijelentette ezt a zsinati tanács folyó évi április hó 30-án hozott deklarációja is.

Nincs kifogása közgyűlésünknek az ellen, hogyha az állami közigazgatási szervek a fentemlített célból egyházunk lelkészeivel és egyéb tisztviselőivel tanácskozásokat folytatnak.

Ellenben ünnepélyesen óvást emel közgyűlésünk bármely közigazgatási szervnek bármely olyan eljárása ellen, amellyel a lelkészeket, vagy egyéb egyházi tisztviselőket egyházi felettes hatóságuk hozzájárulásának kikérése nélkül

akár ilyen, akár egyéb tárgyban értekezletre hívja, vagy más módon támaszt velük szemben olyan igényeket, amelyekre nézve azok egyedül törvényes egyházi felettes hatóságuktól fogadhatnak el utasítást vagy irányítást.

Minden ilyen eljárást közgyűlésünk a magyarországi református egyháznak állami törvények által századok óta biztosított s a jelenlegi állami alkotmány és rend által is megerősített önkormányzatába való beavatkozásnak tekint.

Külön is kifogásolja közgyűlésünk, hogy ilyen természetű összejövetelekre lelkészeink, mint „alsópapság“ hivatnak meg, ami református egyházalkotmányunkban ismeretlen fogalom.

Egyházkerületi közgyűlésünk éppen ezért utasítja a kebelbeli lelkészeket és más egyházi tisztviselőket, hogy minden ilyen természetű összejöveteleken csak oly esetben vegyenek részt, hogyha az erre szóló meghívást saját törvényes felsőségtől kapják és hogyha előre biztosítva van az, hogy azt vagy maga a püspök, vagy megbízásából a területileg illetékes valamelyik esperes vezeti.

Ezt a határozatát közgyűlésünk a hivatalos lap legközelebbi számában közzétételre rendeli s Hajdú és Szabolcs vármegye főispánjának, a vallás- és közoktatásügyi, valamint a belügyminiszter uraknak tudomásul megküldi, egyúttal az Egyetemes Konvent elnökségéhez egységes intézkedés kérésével felterjeszti.

Debrecen, 1948 augusztus 26.

Révész Imre
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Csenger református egyházközsége kéthetes határidővel pályázatot hirdet önálló kántori állásra. Javadalom: Szolgálati idő szerint a mindenkori tanítói fizetés, temetéseknel stóla. Kötelesség: Az összes templomi és azonkívüli kántori teendők végzése. Az általános iskolában vallás és egyházi ének tanítás. Énekkar vezetése. A missziói munkában beosztás szerint rendszeres szolgálat. Lelkeszi nyugdíjintézeti tagság. Pályázhatnak olyan református okl. kántortanítók, kántorok, vagy zeneileg képzett segédlelkészek, akik Istentől nyert elhivatást éreznek e kifejezetten egyházi, lelki munkára, szolgálatra. Pályázatok Ref. Lelkeszi Hivatal, Csenger, Szatmár m. címre küldendők. Személyes bemutatkozás, énekpróba szeptember 5-én saját költségén.

A kisérszallási református egyház pályázatot hirdet állami fizetéses önálló hitoktató-lelkészi állásra. Kötelessége az állami iskolákban a hitoktatás végzése és szükség esetén a lelképásztorok helyettesítése. Pályázati kérvények a presbitérium elnökségéhez folyó évi szeptember hó 15-ig adandó be. A presbitérium elnöksége.

Állami általános iskolai,
középsiskolai és vallástani
TANKÖNYVEKRE,
valamint füzetekre
ELŐJEGYZÉSEKETelfogad a „Méliusz“
könyvkereskedés

Kérje közelesen megjelenő

TANKÖNYV- ÉS
ISKOLASZEREK ÁRJEGYZÉKÜNKT!